

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.03.00-509

05/06/2009

Konu : Fiili Hizmet Süresi Zammı Uygulaması.

GENELGE

2009/79

1. GENEL AÇIKLAMALAR

Bilindiği üzere; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun fiili hizmet süresi zammına ilişkin hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başı itibariyle yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı Kanunun uygulamasına yönelik olarak “Fiili Hizmet Süresi Zammı Uygulamasının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” 27/09/2008 tarihli ve 27010 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunmaktadır.

Söz konusu Kanunla, 506 sayılı Kanunun itibari hizmet süresine ilişkin ek 5 inci maddesi ile 5434 sayılı Kanunun fiili hizmet süresi zammına ilişkin 32 nci maddesi yürürlükten kaldırılmış, 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesi ile fiili hizmet süresi zammı olarak yeniden düzenlenmiştir.

2008 yılı Ekim ayı başından itibaren fiili hizmet süresi zammına ilişkin yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

2. FİİLİ HİZMET SÜRESİ ZAMMINDAN YARARLANMA ŞARTLARI

2.1 Fiili Hizmet Süresi Zammından Yararlandırılacak Sigortalılar

a- Kurşun ve arsenik işlerinde çalışanlardan;

- Kurşun üretilen galenit, serüzit, anglezit gibi cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı,
- Kurşunlu madenlerden yahut içinde kurşun bulunan kül, maden köpüğü, kurşun fırın kurumu, üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe,
- Antimuan, kalay, bronz ve benzeri maddelerle yapılan kurşun alaşımı,
- Kurşun izabe fırınlarının teksif odalarında biriken kuru tozları kaldırma, işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

b- Cam fabrika ve atölyelerinde çalışanlardan;

- Cam yapımında kullanılan ilkel maddeleri toz haline getirme, eleme, karıştırma ve kurutma işlerinde (bu işleri yapmak üzere tam kapalı odalar içinde otomatik makineli tesisat veya çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde),
- Eritme işlerinde (otomatik besleme fırınlarıyla çalışılmadığı takdirde),
- Ateşçilik işlerinde,

- Üfleme işlerinde (tamamen otomatik makinelerle yapılmadığı takdirde),
- Basınçla yapılan cam işlerinde (cam tazyiki işleri),
- Ayna camı sanatında potalı cam dökümü işlerinde (potalar kalıp masasına mekanik araçlarla taşınmadığı takdirde)
- Camı fırın başından alma işlerinde,
- Yayma fırınlarında düzeltme işlerinde,
- Traş işlerinde,
- Asitle hak ve cilalama işlerinde,
- Basınçlı havayla kum püskürten cihazlarla yapılan işlerde (çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde)
- Pota ve taş odalarında görülen işlerde, fiilen çalışan sigortalılar.

c- Cıva üretimi işleri sanayinde çalışanlardan;

- Cıva izabe fırınlarında,
- Elementer cıva bulunan ocaklarda, görülen işlerde fiilen çalışan sigortalılar.

d- Çimento fabrikalarında çalışanlardan;

- İlkel maddeleri kırma, ufalama, ezme, eleme ve karıştırma,
- Otomatik fırınlarda pişirme,
- Klinkeri öğütme, eleme, torba ve fiçılara koyma (otomatik olarak tozun etrafa yayılmasını önleyici bir düzenleme yapılmadığı takdirde), işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

e- Kok fabrikalarıyla termik santrallerde çalışanlardan;

- Ateşçilik, ocak temizliği, jeneratör, doldurma, boşaltma ve temizleme,
- Kimyasal arıtma,
- Gazın geçtiği cihaz ve boruların onarılması ve temizlenmesi,
- Kok fabrikalarında kömür ve ocak,
- Elektrik enerji üretim santrallerinin kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması,
- Termik santrallerle her çeşit buhar kazanlarının kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması, işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

f- Alüminyum fabrikalarında çalışanlardan;

- Alüminyum oksit üretimi,
- Alüminyum bronz hazırlama,
- Alüminyum madeni üretimi, işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

g- Demir ve çelik fabrikalarında çalışanlardan;

- Demir izabe fabrikalarında cevherin demire çevrilmesi işleriyle boru fabrikalarının fırın ve döküm dairelerinde yapılan işlerde,
- Çelikhanelerin çelik yapılan fırınlarıyla bunların teferruat ve eklentilerinden olan ikinci derecedeki fırınlarda ve konvertörlerde yapılan işlerde,

- Sıvı haldeki demir ve çeliğin tesisat ve teçhizatla veya mekanik olarak taşınmasına ilişkin işlerde,
- Sıcak veya sıvı haldeki cürufun taşınması ve işlenmesi,
- Haddehanelerde (soğuk demirle çalışılan haddehaneler hariç), fırınlarda, hadde serilerinde, haddehaneyi kızgın veya sıvı çelik yahut demirle besleyen tesisat ve araçlarla görülen işlerle kızgın halde olan yarı mamul parçaların kesilmesi ve hazırlanması, işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

h- Döküm fabrikalarında çalışanlardan;

- Döküm kalıp ve maçalarının yapılması ve döküme hazır duruma getirilmesi,
- Döküm şarjının hazırlanması ve her çeşit maden eritme (izabe) fırınlarının döküme hazır duruma getirilmesi,
- Maden eritme ve dökme, işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

ı- Asit üretimi yapan fabrika ve atölyelerde çalışanlardan;

- Asit için hammaddelerin hazırlanması,
- Asidin yapılma safhalarındaki,
- Baca gazlarından asit elde edilmesi, işlerinde fiilen çalışan sigortalılar.

i- Yeraltı işlerinde çalışanlardan;

Maden ocakları (elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde fiilen çalışan sigortalılar. (Söz konusu işleri yer üstünde yapan sigortalılar bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.)

j- Radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işlerde çalışanlardan;

Doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde fiilen çalışan sigortalılar.

k- Su altında veya su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerde çalışanlardan;

- Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 20-35 metreye kadar derinlik veya 2-3,5 kg/cm² basınçta yapılan işlerde,
- Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 35-40 (40 hariç) m. derinlik veya 3,5-4 (3,5 hariç) kg/cm² basınçta yapılan işlerde,
- Dalgıçlık işinde, fiilen çalışan sigortalılar.

l- Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görev yapanlardan;

Subay, yedek subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaş kadrosunda çalışanlar.

m- Emniyet ve polis mesleğinde görev yapanlardan;

Asaleti onaylanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dahil polis, komiser yardımcısı, komiser, baş komiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları.

n- Milli İstihbarat Teşkilatı Mensupları,

o- İtfaiye veya yangın söndürme işlerinde çalışanlardan;

Yangın söndürme işinde fiilen çalışan sigortalılar.

2.2 Fiili Hizmet Süresi Zammından Yararlandırılmada Esas Alınacak Hususlar

5510 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesi kapsamında sayılan iş veya görevlerde çalışan sigortalıların fiili hizmet süresi zammından yararlanabilmesi, yasada belirtilen işyerlerinde ve belirtilen işleri fiilen yapması koşullarının birlikte gerçekleşmesine bağlı bulunmaktadır. Diğer bir ifade ile fiili hizmet süresi zammından, Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan ve fiilen yukarıda belirtilen işleri yapmaları nedeniyle işlerin risklerine maruz kalan sigortalılar yararlandırılacaktır.

Diğer taraftan, Genelgenin 2.1 bölümünde sayılan işyerlerinde çalıştıkları halde, söz konusu işleri/görevleri yapmayan veya sayılan işleri/görevleri yaptıkları halde, söz konusu işyerlerinde çalışmayan sigortalıların işyeri ve iş koşulu şartı bir arada yerine gelmediğinden fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına imkan bulunmamaktadır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde, emniyet ve polis mesleğinde, Milli İstihbarat Teşkilatında çalışan sigortalıların fiili hizmet süresi zammından yararlanılabilmeleri için çalışmanın ilgili kamu idaresinde ve belirtilen kadro veya unvanlarda geçmesi yeterlidir.

Fiili hizmet süresi zammı kapsamında olan işyerlerinde çalışan sigortalıların çalışılan ayın bazı günlerinde kapsam dışı işlerde geçen süreleri ile kapsamda olan işlerde fiilen çalışmayarak risklerine maruz kalmadıkları resmi tatil, yıllık izin, ücretsiz izin, ücretli izin, sıhhi izin ve eğitim kurs süreleri Kanununun 40 ıncı maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet ve Milli İstihbarat Teşkilatında fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışan sigortalıların ücretsiz izin süreleri dışındaki diğer süreleri Kanununun 40 ıncı maddesi kapsamında değerlendirilecektir.

Günlük çalışma süresinin bir bölümünde fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki işlerde çalışan sigortalılar çalıştıkları sürelerle orantılı olarak fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacaklardır. Gönderilecek belgenin dönemine ait yapılan hesaplama sonucunda, fiili hizmet süresi zammı kapsamında geçen çalışma günlerinin küsuratlı çıkması halinde bu süre tam güne iblağ edilecek, söz konusu belgenin dönemine ait fiili hizmet süresi zammının küsuratlı çıkması halinde ise tama iblağ yapılmayacaktır. Ancak, tama iblağ işlemi sigortalının hizmet bildirimini veya emeklilik işlemlerinde bir defaya mahsus olmak üzere yapılacaktır.

Kontrol, denetim ve idareciliğin gerektirdiği gözlem ve benzeri amaçlarla süreklilik arz etmeyen kısa süreli çalışmalar, bu işlerin fiilen yapılmayıp işin yönetim görevinin yapılması ile söz konusu işleri yapmakla birlikte işin otomasyonla yapılması, ileri teknolojilerin kullanılması gibi sebeplerle iş sağlığı ve iş güvenliği tedbirleri alınarak, riskin ve zararlı faktörlerin etkilerinin ortadan kalktığı durumlarda sigortalılar fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmayacaktır.

2008 yılı Ekim ayı başından önce 506 sayılı Kanununun mülga ek 5 inci maddesine göre itibari hizmet süresi, 5434 sayılı Kanununun mülga 32 nci maddesine göre fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışması olup, 2008 yılı Ekim ayı başından sonra 5510 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesi kapsamında çalışması olmayanlar, bu tarihten sonra fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmayacaklardır.

Örnek 1 : 01/06/2000 tarihinden itibaren 506 sayılı Kanunun mülga ek 5 inci maddesine göre basın müşavirliğinde geçen çalışmalarından dolayı itibari hizmet süresinden faydalanan sigortalı (A), 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde basın müşavirliğinde geçen süreler kapsama alınmadığından 01/10/2008 tarihinden itibaren bu çalışmalarından dolayı fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmayacaktır.

Örnek 2 : 15/10/1995 tarihinden itibaren 5434 sayılı Kanunun mülga 32 inci maddesine göre Tarım ve Köy İşleri Bakanlığında zirai mücadele ve zirai karantina işleri ile salgın, bulaşıcı ve paraziter hayvan hastalıkları ile mücadele işlerinde çalışarak fiili hizmet süresi zammından faydalanan sigortalı (B), 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde söz konusu işler kapsama alınmadığından 15/10/2008 tarihinden itibaren bu çalışmalarından dolayı fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmayacaktır.

Fiili hizmet süresi zammı kapsamına tabi işyerlerinde ve işlerde malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta kollarına tabi çalışanlar fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacaktır. Bunların dışında kısa vadeli sigorta kollarına tabi çalışanlarla, yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra aylıklarını kestirmeksizin sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ise fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmayacaktır.

3. İŞYERİ VE İŞLERİN FİİLİ HİZMET SÜRESİ ZAMMI KAPSAMINDA OLUP OLMADIĞININ TESPİTİ

Kamu İdareleri/İşverenler, 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesi kapsamında olan işyerlerinde ve işlerde çalışan sigortalıların yaptıkları işlere ve durumlarına göre bildirimlerini Kuruma yapacaklardır.

Fiili hizmet süresi zammı kapsamında bulunup bulunmadıkları ile ilgili olarak kamu idarelerince/ işverenlerce tereddüt oluşması durumunda yapılacak başvurular, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalıları çalıştıran işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalıları çalıştıran kamu idareleri ise Sigortalı Tescil ve Hizmet Daire Başkanlığının Milli Müdafaa Cad. No: 24 Bakanlıklar/ANKARA adresinde bulunan birimine yapılacaktır.

İlgili birimlerce, işyeri ve işin Kanunun 40 ıncı maddesi kapsamında olup olmadığı hakkında karar verilerek sonucu işyerlerine bildirilecektir. İlgili birimlerce karar verilirken varsa daha önce işyeri ile ilgili Bakanlık İş Müfettişleri veya İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne görevlendirilen kişilerce düzenlenmiş raporlar ve diğer belgeler ile yazışma yoluyla işverenlerden temin edilecek bilgi ve belgeler dikkate alınacak, ihtiyaç duyulması halinde de Kurum kontrol ve denetim memurları aracılığıyla gerekli araştırmalar yaptırılabilir.

Sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezi tarafından Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi işyeri ve sigortalıların yapılan inceleme ve araştırmalara rağmen fiili hizmet süresi zammı kapsamında olup olmadıklarına karar verilememesi halinde ünite görüşleri de belirtilmek suretiyle Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Sigortalı Tescil ve Hizmet Dairesi Başkanlığından görüş istenilecektir. Konu, söz konusu Daire Başkanlığınca incelendikten sonra işyerinin Kanun kapsamında olup olmadığı hususu ilgili birime bildirilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine tabi olan sigortalılar için Sigortalı Tescil ve Hizmet Dairesi Başkanlığınca karar verilememesi halinde, 27.09.2008 tarih ve

27010 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Fiili Hizmet Süresi Zammı Uygulamasının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca Genel Müdürlük görüşü de belirtilerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında inceleme talebinde bulunulacaktır.

Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen; kurşun ve arsenik işleri, cam fabrika ve atölyeleri, cıva üretimi işleri sanayii, çimento fabrikaları, kok fabrikalarıyla termik santraller, alüminyum fabrikaları, demir ve çelik fabrikaları, döküm fabrikaları ile asit üretimi yapan fabrika ve atölyelerin Kanun kapsamında değerlendirilebilmesi için; bu işyerlerinde seri ve sürekli üretim yapılması ve bir grup işçinin çalışması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Kurumun gerekli görmesi halinde fiili hizmet süresi zammı ile ilgili olarak yapılan şikayet ve ihbarlarda yukarıda açıklandığı şekilde değerlendirilecektir.

4. FİİLİ HİZMET SÜRESİ ZAMMI KAPSAMINDA ÇALIŞANLARIN PRİM ORANLARI, PRİM TUTARININ HESABI VE KURUMA BİLDİRİLMESİ

5510 sayılı Kanunun; “Prim belgeleri ve işyeri kayıtları” başlıklı 86 ncı, “Afet durumunda belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi” başlıklı 91 inci ve “Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usulü” başlıklı 100 üncü maddelerinde, aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerinin düzenlenmesine ve verilmesine ilişkin hükümler, “Primlerin ödenmesi” başlıklı 88 inci maddesinde ise ödemeye ilişkin hükümler yer almaktadır.

Söz konusu hükümlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesine dair 28/8/2008 tarih ve 26981 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde ise; “Aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi verilmesi ve saklanması” başlıklı 109 uncu, “Belgenin sonradan verilmesi” başlıklı 110 uncu, “Sigorta primlerinin ödenme süresi ve erken ödeme” başlıklı 115 inci ve “Afet durumunda belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi” başlıklı 116 ncı maddelerinde primlerin ödenmesine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 2008 yılı Ekim ayı başından önce iştirakçi olup, bu tarih itibarıyla Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların fiili hizmet süresi zammı kesenek ve karşılıkları hakkında 5434 sayılı Kanunun mülga 34 üncü maddesi hükümleri uygulanacaktır.

4.1 Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Tabi Çalışanların Prim Oranları ve Bildirimi

5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde sayılan işyeri işverenlerince fiili hizmet süresi zammına tabi çalıştırdıkları sigortalıların bildirimleri,

a- Prim ödeme gün sayısına 60 gün fiilî hizmet süresi zammı eklenecek işlerde çalışan sigortalılardan,

- Tüm sigorta kollarına tabi olanlar için 29 nolu,
- İşsizlik sigortası hariç tüm sigorta kollarına tabi olanlar için 30 nolu,
- Harp malülleri ile 3713 ve 2330 sayılı kanunlara göre vazife malullüğü aylığı alıp uzun vadeli sigorta kollarına tabi olanlar için 31 nolu,

b- Prim ödeme gün sayısına 90 gün fiilî hizmet süresi zammı eklenecek işlerde çalışan sigortalılardan,

- Tüm sigorta kollarına tabi olanlar için 32 nolu,

- İşsizlik sigortası hariç tüm sigorta kollarına tabi olanlar için 33 nolu,
- Harp malülleri ile 3713 ve 2330 sayılı kanunlara göre vazife malullüğü aylığı alıp uzun vadeli sigorta kollarına tabi olanlar için 34 nolu,

c- Prim ödeme gün sayısına 180 gün fiilî hizmet süresi zammı eklenecek işlerde çalışan sigortalılardan,

- Tüm sigorta kollarına tabi olanlar için 35 nolu,
- İşsizlik sigortası hariç tüm sigorta kollarına tabi olanlar için 36 nolu,
- Harp malülleri ile 3713 ve 2330 sayılı kanunlara göre vazife malullüğü aylığı alıp uzun vadeli sigorta kollarına tabi olanlar için 37 nolu,

belge türleri seçilmek suretiyle yapılacaktır.

Örnek 1- *Döküm fabrikasının maden eritme ve dökme işlerinde tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan sigortalı (A)'nın 60 gün fiilî hizmet süresi zammı kapsamında çalışıyor olması nedeniyle, sigortalı 29 nolu belge türü seçilmek suretiyle Kuruma bildirilecektir.*

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan fiilî hizmet süresi zammına tabi işyerlerinde ve sözkonusu işlerde çalışanlar için esas alınacak malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranları ise;

- 60 gün fiilî hizmet süresi zammı eklenecek işlerde çalışan sigortalılar için, % 9 sigortalı hissesi ve % 12 işveren hissesi olmak üzere toplam % 21,
- 90 gün fiilî hizmet süresi zammı eklenecek işlerde çalışan sigortalılar için, % 9 sigortalı hissesi ve % 12,5 işveren hissesi olmak üzere toplam % 21,5,
- 180 gün fiilî hizmet süresi zammı eklenecek işlerde çalışan sigortalılar için, % 9 sigortalı hissesi ve % 14 işveren hissesi olmak üzere toplam %23,

olacaktır.

Kanununun 40 ıncı maddesinde sayılan işyerlerinde, ayın bazı günlerinde fiilî hizmet süresi zammına tabi işlerde, bazı günlerinde ise kapsam dışındaki işlerde çalışan sigortalılar için düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgelerinde, fiilî hizmet süresi zammına tabi çalışmalar, kaç günlük fiilî hizmet süresi zammına tabi olduğuna ve kesilecek sigorta kollarına bakılarak yukarıdaki belge türleri ile kapsam dışındaki çalışmalar ise ilgili aylık prim ve hizmet belgesi ile Kuruma bildirilecektir.

Örnek 2- *Asit üretim fabrikasında çalışan sigortalı (B), 2009/Nisan ayının tamamı için ücret almaya hak kazandığı ve söz konusu ayın 18 gününde asit yapılma safhasındaki işlerde, ayın kalan günlerinde ise aynı fabrikanın nakliye işlerinde çalıştığı varsayıldığında, bu sigortalının asit yapılma safhasındaki çalışma sürelerinin 90 günlük fiilî hizmet süresi zammına tabi olması ve anılan sigortalı hakkında tüm sigorta kollarının uygulanması gerektiğinden, bahse konu sigortalının 40 ıncı madde kapsamındaki 18 günlük çalışması (32) nolu belge türü, 12 günlük çalışması ise (01) nolu belge türü seçilmek suretiyle Kuruma bildirilecektir.*

Ay içindeki çalışmalarının bir kısmı fiilî hizmet süresi zammı kapsamında, bir kısmı kapsam dışında olan sigortalılar için düzenlenecek olan iki ayrı aylık prim ve hizmet belgesi ile Kuruma bildirilecek olan prim ödeme gün sayısı toplamının 30 günü geçmemesi gerekmektedir.

Buna göre, kapsama giren sigortalıların 28, 29 veya 31 gün çeken ayların tamamında çalışmış olmalarına rağmen, söz konusu ayların bazı günlerinde anılan madde kapsamında, bazı günlerinde ise kapsam dışındaki işlerde çalışmaları halinde, her iki belgede kayıtlı prim ödeme gün sayısının toplamının 30'un altında veya üstünde olması mümkün olmadığından, (29), (30), (31), (32), (33), (34), (35), (36) veya (37) nolu belge türleri seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı prim ödeme gün sayısı, Kanunun 40 ıncı maddesi kapsamındaki işlerde fiilen çalışılan gün sayısı üzerinden, kapsama girmeyen çalışmalardan dolayı düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı prim ödeme gün sayısı ise ayın kalan gün sayısı üzerinden hesaplanacaktır.

Öte yandan, işverenlerce aynı ayda aynı sigortalı için iki ayrı aylık prim ve hizmet belgesi düzenlenmesi gerektiği durumlarda, her iki belgenin düzenlenmesi sırasında da eksik gün nedeni olarak "Diğer Nedenler" seçeneği işaretlenecek ve bu prim belgeleri ile ilgili olarak Kuruma verilecek olan "Ek-8 Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formları" ekine, sigortalıların bildirildiği diğer prim belgesinin sureti konulacaktır.

Fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki işlerde, günlük çalışma süresinin bir bölümünde çalışan sigortalıların ay içinde bu nitelikteki işlerde geçen süreleri, aylık çalışma saati toplamının günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacak gün üzerinden bildirilir.

Örnek 3: 22/03/2005 tarihinden itibaren alüminyum fabrikasında alüminyum oksit üretiminde asgari ücretle çalışmaya başlayan sigortalı (B), 01/10/2008 tarihinden itibaren bu çalışmalarından dolayı fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacaktır. Bu işyerince sigortalının fiili olarak ayda 110 saat çalışması halinde, bu çalışma saatinin günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunan gün sayısı ($110 / 7.5 = 14,66$) tama iblağ edilerek malüllük yaşlılık ve ölüm sigortası prim tutarı 15 günlük süre için (29) nolu, kalan 15 günlük süre için ise (01) nolu belge türü ile Kuruma bildirilecektir.

4.2 Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendine Tabi Çalışanların Prim Oranları, Prim Belgelerinin Kuruma Verilmesi ve Primlerinin Ödenmesi

4.2.1 5510 sayılı Kanuna Tabi Olarak İlk Defa Çalışanlar

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ilk defa sigortalı olanlardan, Kanunun 40 ıncı maddesi uyarınca fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışması olanlar için aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

4.2.1.1 Kuruma bildiri yapılacak aylık fiili hizmet süresi zammının tespiti

Aylık fiili hizmet süresi zammı, sigortalıların ay içerisinde 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen işyerlerinde ve işlerde fiilen çalıştığı gün sayısına göre anılan maddede belirtilen süreyle orantılı olarak tespit edilen gün sayısıdır.

Kamu idarelerince; günlük çalışma süresinin bir bölümünde fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki işlerde çalışan sigortalıların, ay içinde bu nitelikteki işlerde geçen çalışma saatleri toplamının günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacak gün üzerinden maddede belirtilen miktarlarda verilen süreyle orantılı olarak hesap edilecektir.

Örnek 1 : Cıva üretimi işleri sanayinde cıva izabe fırınlarında görülen işlerde bir ayda 80 saat çalışan sigortalı (A)'nın, fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalıştığı gün sayısı $80 / 8 = 10$ gün

olarak bulunur. Bu sigortalının ayın tamamında (30 x 8 = 240 saat) söz konusu işlerde çalışması halinde bir ay için en fazla 7,5 gün fiili hizmet süresi zammı alması gerektiğinden, Kanun kapsamında geçen 10 günlük çalışmasına karşılık verilecek fiili hizmet süresi zammı;

$$\begin{aligned} \text{FHZ Süresi} &= 10 \times 7,5 / 30 \\ &= 2,5 \text{ gün olur.} \end{aligned}$$

Örnek 2 : Radyoaktif ve radyoiyonizan maddelerle yapılan işlerde bir ayda 100 saat çalışan sigortalı (B) 'nin, fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalıştığı gün sayısı $100 / 8 = 12,5$ gün olarak bulunur. Gün küsüratları tama iblağ edileceğinden 13 gün olarak değerlendirilir. Bu sigortalının ayın tamamında (30 x 8 = 240 saat) söz konusu işlerde çalışması halinde bir ay için en fazla 7,5 gün fiili hizmet süresi zammı alması gerektiğinden, Kanun kapsamında geçen 13 günlük çalışmasına karşılık verilecek fiili hizmet süresi zammı;

$$\begin{aligned} \text{FHZ Süresi} &= 13 \times 7,5 / 30 \\ &= 3,25 \text{ gün olur.} \end{aligned}$$

4.2.1.2 Aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi

Kamu idarelerince asıl mahiyetteki aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi; sigortalıların cari aya ilişkin fiili hizmet süresi zamları ve prim tutarları ile bu kapsamda geçen çalışmalara ilişkin bilgileri kapsayacak şekilde düzenlenecektir.

Örneği Genelge ekinde yer alan Aylık Fiili Hizmet Süresi Zammı Prim Belgesinde **(EK:1)**;

-İşyeri sicil numarası, işverenin adı, işyerinin adresi, bağlı olduğu saymanlık, belgenin ait olduğu yıl ve ayı, belgenin asıl, ek veya iptal nitelikte olduğunu gösterir mahiyeti, belgenin türü, sayfa sayısı, tüm sayfalara ait toplam sigortalı bilgileri, toplam prim tahakkuk bilgileri,

-Ay içinde çalıştırılan sigortalıların; T.C. kimlik (sosyal güvenlik sicil) numarası emeklilik sicil numarası, adı soyadı, unvanı, fiili hizmet süresi zammı kodu, derecesi, kademesi, varsa ek göstergesi, prime esas kazanç toplamı, prim ödeme gün sayıları, fiili hizmet süresi zammı gün sayısı ve prim tutarları,

belirtilecek, tahakkuk ve tediye ile ilgili kamu görevlisinin işveren sıfatı ile kamu idaresi yöneticisinin ve saymanlık yetkilisinin adı, soyadı ve imzası bu belgede yer alacaktır.

Aynı işyerinde farklı dönemlerde maaş ödemesi yapılan sigortalılar olması halinde, her bir maaş ödeme dönemi için ayrı ayrı aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi düzenlenerek belge türüne;

- 15 Ekim - 14 Kasım dönemi maaşını 15 Ekim tarihinde peşin alan sigortalılar için "01",
- 1 Ekim - 30 Ekim dönemi maaşını 1 Ekim tarihinde peşin alan sigortalılar için "02",
- 15 Ekim - 14 Kasım dönemi maaşını 15 Kasım tarihinde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için "03",
- 1 Ekim - 31 Ekim dönemi maaşını 1 Kasım tarihinde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için "04",

kodları yazılarak aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi verilecektir.

4.2.1.3 Ek mahiyetteki aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi

Ek mahiyetteki aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi; sigortalıların geçmiş ay/aylara ilişkin fiili hizmet süresi zamları ve prim tutarları ile bu kapsamda geçen çalışmalara ilişkin bilgileri kapsayacak şekilde aşağıda belirtilen durumlar için düzenlenmesi gerekmektedir.

-Katsayı farkından doğan fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Bakanlar Kurulu Kararı veya mahkeme kararına istinaden geriye yönelik olarak prime esas kazancın değışmesi neticesinde yapılan ödemelerden doğan fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Açığa alınarak prime esas kazançlarının yarısı üzerinden prim alınan sigortalıların, görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazanmaları halinde yarım kalan fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Görevine son verilen sigortalılardan, sonradan görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazanıp aylıklarının ödenmesi halinde geriye yönelik ödenen ücretlerine göre tespit edilen fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Kamu idaresinin tüm personelinin cari aya ait aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi süresi içinde gönderildikten sonra, nakil, açıktan atama, ücretsiz izin veya askerlik sonrası göreve başlama vb. durumlarda, atama onayının sonradan gelmesi, sigortalının göreve geç başlaması veya o aya ait sonradan yapılan prime esas kazançlarının eksik hesaplandığı tespit edilenlerin, eksik hesaplanan prime esas kazanç tutarları üzerinden alınacak fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Kanunla prime esas kazançta yapılacak düzenleme sonucu geriye yönelik tahakkuk ettirilecek prime esas kazançtan doğan fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Kamu idarelerinde görev yapanların, geçmişe yönelik yatırılması gereken fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Enflasyon farklarından doğan fiili hizmet süresi zammı primleri,

-Mahkeme kararıyla geriye yönelik çalışmalarından dolayı yararlandırıldığı fiili hizmet süresi zammına ait primleri,

için düzenlenecektir.

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı düzenlenen ek mahiyetteki fiili hizmet süresi zammı prim belgeleri, ödemenin yapıldığı tarihi takip eden günden başlayarak 15 inci günün sonuna kadar, mahkeme kararıyla fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmasına karar verilenlerin ise kararın uygulanması gereken tarihi takip eden günden başlayarak 15 inci günün sonuna kadar Kuruma verilmesi gerekmektedir.

4.2.1.4 Aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesinin elektronik (internet) ortamda Kuruma gönderilmesi

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran kamu idareleri asıl veya ek aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini,

“www.sgk.gov.tr” web sayfasında “e-[sgk](http://www.sgk.gov.tr)” bölümünde bulunan “Kesenek Bilgi Sistemi”nden elektronik (internet) ortamda Kuruma göndermekle zorunlu olup, bu yükümlülüğün yasal süresi içinde veya yasal süresi dışında kâğıt ortamında yerine getirilmesi halinde bu belgeler işleme konulacak ve 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

Ancak, elektronik altyapının oluşturulacağı tarihe kadar kamu idarelerinin yasal süresi içinde kâğıt ortamında vereceği prim belgeleri işleme alınarak, bunlar hakkında idari para cezası uygulanmayacaktır.

Aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini (asıl veya ek) internet üzerinden Kuruma gönderecek olan kamu idareleri anılan belgeleri Kuruma gönderilmesi gereken yasal süresinin son günü saat 23:59’a kadar göndermeleri gerekmektedir.

5510 sayılı Kanuna göre ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan Kanunun 40 ıncı maddesi kapsamında görev yapan sigortalıları çalıştıran işverenler, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalılara ilişkin, örneği Genelge ekinde yer alan aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini (**EK:1**);

- a) Her ayın 15’i ile müteakip ayın 14’ü arasındaki maaşını ayın 15’inde peşin alan sigortalılar için, maaş döneminin bittiği güne ait ayın 14’ünden ayın son gününe kadar,
- b) Her ayın 1’i ile 30’u arasındaki maaşını ayın 1’inde peşin alan sigortalılar için, ait olduğu ayın sonundan itibaren on beşinci günün sonuna kadar,
- c) Her ayın 15’i ile müteakip ayın 14’ü arasındaki maaşını müteakip ayın 15’inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken takvim ayının son gününe kadar,
- d) Her ayın 1’i ile 30’u arasındaki maaşını müteakip ayın 1’inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın on beşinci günü sonuna kadar,

her bir maaş ödeme dönemi için ayrı ayrı Kuruma vermekle yükümlüdür. Son günün resmi tatile rastlaması durumunda aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgeleri bu günü izleyen ilk iş günü sonuna kadar Kuruma gönderilecektir.

Örnek - Kamu idaresince, 4 ayrı maaş ödeme dönemine ait sigortalı çalıştırıldığı varsayıldığında, bu kamu idaresince 2008/Ekim ayına ilişkin asıl nitelikteki aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerinin,

a) 15/10/2008-14/11/2008 ayı ücretlerini 15/10/2008 tarihinde peşin alan sigortalıların aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerini 30/11/2008 günü sonuna kadar,

b) 1/10/2008-31/10/2008 ayı ücretlerini 1/10/2008 tarihinde peşin alan sigortalıların aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerini 15/11/2008 günü sonuna kadar,

c) 15/10/2008-14/11/2008 ayı ücretlerini 15/11/2008 tarihinde çalıştıktan sonra alan sigortalıların aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerini 30/11/2008 gününün hafta sonu tatiline rastlaması nedeniyle 1/12/2008 günü sonuna kadar,

d) 1/10/2008-31/10/2008 ayı ücretlerini 1/11/2008 tarihinde çalıştıktan sonra alan sigortalıların aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerini 15/11/2008 gününün hafta sonu tatiline rastlaması nedeniyle 17/11/2008 günü sonuna kadar,

Kuruma gönderilmesi zorunludur.

Ancak, operasyonlara katılmak amacıyla görev yerleri değiştirilen askeri birliklerin bu durumunu belgelemeleri kaydıyla yasal süresi dışında vermiş oldukları fiili hizmet süresi zammı prim belgeleri yasal sürede verilmiş sayılacaktır.

4.2.1.5 Aylık fiili hizmet süresi zammı prim oranları ve primlerin ödenmesi

Sigortalının prime esas kazancına; 60 fiili hizmet gün sayısı eklenecek işlerde %3,33, 90 fiili hizmet gün sayısı eklenecek işlerde %5, 180 fiili hizmet gün sayısı eklenecek işlerde %10 oranı uygulanarak tespit olunan tutar yazılacaktır. Ay içerisinde tam çalışmayanların ise süreleri orantı kurularak tespit edilecektir.

Kamu idareleri 2008 yılı Ekim ayı başından itibaren Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ilk defa sigortalı olanların fiili hizmet süresi zammı primlerini, belgelerle ilgili Genelgenin “4.2.1.4” bölümünde belirtilen sürede Kuruma ödemekle yükümlüdürler.

Örnek 1 : 90 gün fiili hizmet süresi zammı verilecek işlerde çalışan sigortalı (A)'nın, aylık (30 gün için) prime esas kazanç tutarı 1000 TL, fiili hizmet süresi zammı 2,5 gün olması halinde, Kuruma gönderilecek fiili hizmet süresi zammı prim tutarı hesap edilirken önce prime esas kazanç tutarı ile prim oranı çarpılır. (Ayın tamamında söz konusu işlerde çalışanın 7,5 gün fiili hizmet süresi zammına karşılık uygulanacak prim oranı % 5'e göre) Bulunan rakam sigortalıya o ayda verilen fiili hizmet süresi zammı gün sayısı ile çarpılarak Kanunun müstehak gördüğü aylık azami verilen süreye bölünür ve o ayda gönderilecek fiili hizmet süresi zammı prim tutarı bulunmuş olur.

$$\begin{aligned} \text{FHZ Prim Tutarı} &= (1000 \times 0,05) 2,5 \times / 7,5 \\ &= 16,67 \text{ TL olur.} \end{aligned}$$

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına giren sigortalılardan Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve polis mesleğinde, Mili İstihbarat Teşkilatında çalışan sigortalılar için; görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan, kanunları gereğince eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının yarısı; kanunlarına göre bu müddetler için sonradan görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazananların aylıklarının ödenmesi halinde, prime esas kazançlarının tamamı üzerinden fiili hizmet süresi zammı primi alınacaktır. Prime esas kazançların yarısı üzerinden fiili hizmet süresi zammı primi alınanların fiili hizmet süresi zammı, faydalandırıldığı sürenin yarısı olarak hesap edilecektir.

Buna göre, açığa alınan veya tutuklananların aylıkları 2/3 oranında ödenmesine karşın fiili hizmet süresi zammı primleri, tam prime esas kazancın yarısı üzerinden alınacaktır. Görevlerine sonradan iade edilerek tam aylığa hak kazanan ve kalan 1/3 maaşları ödenenlerin ise tam prime esas kazancının kalan yarısı üzerinden fiili hizmet süresi zammı primi alınacaktır.

Ayrıca, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı olanlar için;

- Yasal düzenleme veya Bakanlar Kurulu kararı ile geriye yönelik olarak ödenmesine karar verilen aylık, ücret veya tahsisata ait olmak kaydıyla tahakkuk ettirilecek fiili hizmet süresi zammı primleri, ödeme gününü takip eden günden başlamak üzere on beşinci günün sonuna kadar,

- Görevden uzaklaştırılması veya görevine son verilmesine rağmen idari tasarrufla yada yargı kararı ile görevlerine iade edilenlere geriye yönelik olarak ödenen aylık, ücret veya tahsisata ait tahakkuk ettirilecek fiili hizmet süresi zammı primleri, ödemenin yapıldığı tarihi takip eden on beşinci günün sonuna kadar,

- Operasyonlara katılmak amacıyla görev yerleri değiştirilen askeri birliklerin bu durumu belgelemeleri kaydıyla yasal süresi dışında vermiş oldukları fiili hizmet süresi zammı prim belgesinde belirtilen fiili hizmet süresi zammı primleri, belgenin verildiği ayın sonuna kadar,

ödenirse yasal süresi içerisinde ödenmiş kabul edilir.

Prim ödeme süresinin son gününün hafta sonu veya resmi tatil gününe denk gelmesi halinde fiili hizmet süresi zammı primi, takip eden ilk iş günü sonuna kadar ödenmesi halinde yasal süresi içerisinde ödenmiş kabul edilir.

Örnek 2- Kamu idaresince 15/10/2008 - 14/11/2008 ayı maaşları 15/10/2008 tarihinde peşin ödenen sigortalıların 2008 yılı Ekim ayına ait fiili hizmet süresi zammı primleri, maaş döneminin son günü olan 14'ünden Kasım ayının son gününe kadar yatırılması gerekmekte birlikte, anılan tarih pazar gününe denk geldiğinden 01/12/2008 günü sonuna kadar yatırılması halinde de yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilecektir.

Örnek 3- Kamu idaresince 1/10/2008 - 31/10/2008 ayı maaşları 1/10/2008 tarihinde peşin ödenen sigortalıların 2008 yılı Ekim ayına ilişkin fiili hizmet süresi zammı primleri, maaş döneminin son günü olan 31'inden Kasım ayının 15'i sonuna kadar yatırılması gerekmekte birlikte, anılan tarihin cumartesi gününe denk geldiğinden 17/11/2008 günü sonuna kadar yatırılması halinde yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilecektir.

Aylıklarını 657 sayılı Kanun hükümlerine göre alan devlet memurları ile diğer kamu görevlilerine (sözleşmeli statüdeki personel dahil) her ayın 1'inde veya 15'inde aylık ödenmesi gerektiğinden aylık, ücret veya tahsisatın ödeme günü olarak ayın 1'i veya 15'i kabul edilecektir. Buna göre, Devlet memurlarının maaş ödemelerinin herhangi bir nedenle erken veya geç ödenmesi durumu maaş ödeme gününü değiştirmeyeceğinden, fiili hizmet süresi zammı primleri maaş döneminin son gününden itibaren belirlenen süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Örnek 4- 15/11/2008 - 14/12/2008 ayı maaşları 15/11/2008 tarihinde peşin olarak ödenen sigortalıların fiili hizmet süresi zammı primleri, maaş ödeme günü olan ayın 15'inin hafta sonuna denk gelmesi durumu maaş dönemini değiştirmeyeceğinden ve fiili hizmet süresi zammı primleri maaş döneminin son günü olan ayın 14'ünden Aralık ayının son gününe kadar ödenecektir.

Örnek 5- 1/11/2008 - 30/11/2008 ayı maaşları 1/11/2008 tarihinde peşin ödenen sigortalıların fiili hizmet süresi zammı primleri, maaş ödeme günü olan ayın 1'nin hafta sonuna denk gelmesi durumu maaş dönemini değiştirmeyeceğinden, fiili hizmet süresi zammı primleri, maaş döneminin son günü olan ayın 30'undan Aralık ayının 15 inci günü sonuna kadar ödenecektir.

Örnek 6- 15/09/2012 - 14/10/2012 ayı maaşları okulların erken açılması nedeniyle 10/09/2012 tarihinde avans olarak erken ödenen sigortalıların, yapılan erken ödeme nedeniyle maaş dönemi değişmeyeceğinden, fiili hizmet süresi zammı primleri maaş döneminin son günü olan ayın 14'ünden, Ekim ayının son gününe kadar ödenecektir.

4.2.1.6 Aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerinin yasal süresi içinde verilmemesi durumunda uygulanacak idari para cezaları

5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre Kanununun 86 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken fiili hizmet süresi zammı belgeleri, Kurumca belirlenen şekilde ve usulde vermeyenler ya da Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler veya belirlenen süre içinde vermeyenlere her bir fiil için;

a) Belgenin asıl olması halinde aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin beşte biri tutarında,

b) Belgenin ek olması halinde, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin sekizde biri tutarında,

c) Ek belgenin 86 ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin yarısı tutarında,

d) Belgenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, fiili hizmet süresi zammı primlerinin Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında,

idari para cezası uygulanır.

4.2.1.7 Süresinde ödenmeyen primlere uygulanacak gecikme cezası ve gecikme zammı

Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için % 3 oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet İç Borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak, ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır.

Örnek: Kamu idaresince 15/11/2008 - 14/12/2008 ayına ilişkin olarak düzenlenen asıl mahiyetteki aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesinden dolayı tahakkuk eden 2.000,00-TL tutarındaki fiili hizmet süresi zammı primi, 31.12.2008 tarihine kadar ödenmesi gerekirken, 17/02/2009 tarihinde ödenmiştir. Devlet iç borçlanma senetlerine (DİBS) uygulanan faiz oranının Aralık ayı için 1,25, Ocak ayı için 1,35 olması halinde toplam borç aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

01/01/2009	:	2.000,00 x 0,03	=	60,00	Gecikme cezası
		2.000,00 + 60,00	=	2.060,00	Gecikme cezası
		2.060,00 x 0,0125	=	25,75	Gecikme zammı
		2.060,00 + 25,75	=	2.085,75	Toplam borç
01/02/2009	:	2.085,75 x 0,03	=	62,57	Gecikme cezası
		2.085,75 + 62,57	=	2.148,32	Gecikme cezası
		2.148,32 x 0,0135 / 30 x 17	=	16,43	Gecikme zammı
		2.148,32 + 16,43	=	2.164,75	Toplam borç

4.2.2 5434 sayılı Kanun Kapsamında Çalışması Bulunup 5510 Sayılı Kanunun Yürürlük Tarihinden Sonra 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Kapsamında Çalışmaya Devam Edenler

5510 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlardan, Kanunun 40 ıncı maddesi uyarınca fiili hizmet süresi zammına hak kazananların kesenek ve karşılıkları hakkında 5434 sayılı Kanunun mülga hükümleri uyarınca işlem yapılacağı hükme bağlandığından bunların kesenek ve karşılıklarının tahakkuku ve tahsili 5434 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi hükümlerine göre yapılacaktır.

Buna göre, 2008 yılı Ekim ayı başından önce iştirakçi olup, bu tarih itibarıyla Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların fiili hizmet süresi zammı kesenek ve karşılıklarının tahakkuku ve tahsili 5434 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi hükümlerine göre yapılacaktır. Bu kapsamda çalışması olanlar için yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

4.2.2.1 Kuruma bildirimini yapılacak yıllık fiili hizmet süresi zammının tespiti

Yıllık fiili hizmet süresi zammı, sigortalıların yıl içerisinde 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen işyerlerinde ve işlerde fiilen çalıştığı gün sayısına göre anılan maddede belirtilen miktarlarda verilen süreyle orantılı olarak tespit edilen gün sayısı olup, bu sürenin tespitinde Genelgenin “2.2” ve “4.2.1.1” bölümlerinde belirlenen esaslara göre işlem yapılacaktır.

Örnek 1 : Cıva üretimi işleri sanayinde cıva izabe fırınlarında görülen işlerde çalışan sigortalı (A)'nın, bir yılda 1224 saat söz konusu işlerde çalışması halinde, $1224 / 8 = 153$ gün fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalıştığı gün sayısı bulunur. Bu sigortalının yılın tamamında ($360 \times 8 = 2880$ saat) söz konusu işlerde çalışması halinde bir yıl için en fazla 90 gün fiili hizmet süresi zammı alması gerektiğinden, Kanun kapsamında geçen 153 günlük çalışmasına karşılık verilecek fiili hizmet süresi zammı;

$$\begin{aligned} \text{FHZ Süresi} &= 153 \times 90 / 360 \\ &= 38,25 \text{ gün olur.} \end{aligned}$$

Örnek 2 : Radyoaktif ve radyoiyonizan maddelerle yapılan işlerde çalışan sigortalı (B)'nin, bir yılda 1124 saat söz konusu işlerde çalışması halinde, $1124 / 8 = 140,5$ gün fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalıştığı gün sayısı bulunur. Gün küsüratları tama iblağ edileceğinden 141 gün olarak değerlendirilir. Bu sigortalının yılın tamamında ($360 \times 8 = 2880$ saat) söz konusu işlerde çalışması halinde bir yıl için en fazla 90 gün fiili hizmet süresi zammı alması gerektiğinden, Kanun kapsamında geçen 141 günlük çalışmasına karşılık verilecek fiili hizmet süresi zammı;

$$\begin{aligned} \text{FHZ Süresi} &= 141 \times 90 / 360 \\ &= 35,25 \text{ gün olur.} \end{aligned}$$

Örnek 3 : Yangın söndürme işinde fiilen çalışan sigortalı (C)'nin, bir yılda 1348 saat söz konusu işlerde çalışması halinde, $1348 / 8 = 168,5$ gün fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalıştığı gün sayısı bulunur. Gün küsüratları tama iblağ edileceğinden 169 gün olarak değerlendirilir. Bu sigortalının yılın tamamında ($360 \times 8 = 2880$ saat) söz konusu işlerde çalışması halinde bir yıl için en fazla 60 gün fiili hizmet süresi zammı alması gerektiğinden, Kanun kapsamında geçen 169 günlük çalışmasına karşılık verilecek fiili hizmet süresi zammı;

$$\begin{aligned} \text{FHZ Süresi} &= 169 \times 90 / 360 \\ &= 42,25 \text{ gün olur.} \end{aligned}$$

4.2.2.2 Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi

İşverenlerce, örneği Genelge ekinde yer alan “Yıllık Fiili Hizmet Süresi Zammı Prim Belgesi” (EK-2), sigortalıların cari yıla ilişkin fiili hizmet süresi zamları, prim tutarları ile bu kapsamda geçen çalışmalara ilişkin bilgileri içerecek şekilde “Aylık Fiili Hizmet Süresi Zammı Prim Belgesi” için belirlenen esaslar dikkate alınarak düzenlenecektir.

Ek mahiyetteki yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi ise Genelgenin “4.2.1.3” bölümünde sayılan durumlarda ve sürede Kuruma verilecektir.

4.2.2.3 Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesinin elektronik (internet) ortamda Kuruma gönderilmesi

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran kamu idareleri, asıl veya ek yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini, “www.sgk.gov.tr” web sayfasında “e-[sgk](http://www.sgk.gov.tr)” bölümünde bulunan “Kesenek Bilgi Sistemi”nden elektronik (internet) ortamda, Kuruma göndermekle yükümlüdürler.

Ancak, elektronik altyapı oluşturuluncaya kadar kamu idarelerinin (işverenlerinin) yasal süresi içinde kağıt ortamında vereceği prim belgeleri esas alınarak işlem yapılacaktır.

Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini (asıl veya ek) internet üzerinden Kuruma gönderecek olan kamu idareleri, anılan belgeleri 5434 sayılı Kanunun mülga 34 üncü maddesi uyarınca Kuruma verilmesi gereken yasal sürenin son günü saat 23:59’a kadar göndereceklerdir.

Buna göre, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınan sigortalıları çalıştıran kamu idareleri, bir yıl içinde çalıştırdığı sigortalılara ilişkin örneği Genelge ekinde yer alan yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini (EK:2), ait olduğu yılı takip eden 3 ay içerisinde (31 Mart günü saat 23:59’a kadar) Kuruma göndereceklerdir. Mart ayının son gününün tatile rastlaması durumunda, söz konusu belgeler bu günü izleyen ilk iş günü sonuna kadar Kuruma verildiği takdirde yasal süresi içerisinde verilmiş sayılacaktır.

Ayrıca, bu kapsamda çalışan sigortalılara ait ek mahiyetteki fiili hizmet süresi zammı prim belgesi bu Genelgenin “4.2.1.3” bölümünde belirtilen hallerde aynı yöntemle Kuruma gönderilecektir.

4.2.2.4 Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim oranları ve primlerinin ödenmesi

5510 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların, fiili hizmet süresi zammı karşılıklarının tahakkuku ve tahsili 5434 sayılı Kanunun mülga 34 üncü maddesi hükümlerine göre yapılacaktır.

Buna göre, yıllık fiili hizmet süresi zamları yılın son ayındaki emekli keseneğine esas aylık tutarına %36 (%16 kesenek, %20 karşılık toplamı) oranı uygulanarak önce bir aylık (30 günlük) fiili hizmet süresi zammı tutarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bulunan rakam ilgiliye o yılda verilen fiili hizmet süresi zammı gün sayısı ile çarpılarak 30 güne bölünür ve o yılda gönderilecek fiili hizmet süresi zammı kesenek karşılık tutarı bulunur. Fiili hizmet süresi zammına ait söz konusu tutar ait olduğu yılı takip eden ilk üç ayda Kuruma gönderilir.

Örnek : 90 gün fiili hizmet süresi zammı verilecek işlerde çalışan sigortalı (A'nın), 2008 yılının son ayındaki emekli keseneğine esas aylığı 1200 TL, fiili hizmet süresi zammının 39 gün olması halinde, Kuruma gönderilmesi gereken fiili hizmet süresi zammı kesenek ve karşılık tutarı;

$$(1200 \times 0,36) \times 39 / 30 = 561,60 \text{ TL olur.}$$

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına giren sigortalılardan Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve polis mesleğinde, Mili İstihbarat Teşkilatında çalışan sigortalılar için; görevden uzaklaştırılanlar hakkında Genelgenin "4.2.1.5" bölümünde açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır.

4.2.2.5 Süresinde ödenmeyen primlere uygulanacak gecikme cezası ve gecikme zammı

Yıllık fiili hizmet süresi zammı primlerini 5434 sayılı Kanununun mülga 34 üncü maddesine göre yıl sonundan itibaren 3 ay içinde Kuruma göndermeyen Kamu İdareleri hakkında, Genelgenin "4.2.1.7" bölümünde belirtilen esaslar doğrultusunda gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır.

4.2.2.6 Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerinin yasal süresi içinde verilmemesi durumunda uygulanacak idari para cezaları

Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerini süresi içerisinde vermeyen kamu idareleri hakkında Genelgenin "4.2.1.6" bölümünde belirtilen esaslar doğrultusunda idari para cezası uygulanacaktır.

4.2.3 Afet durumunda aylık/yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerinin verilme süresi

Yangın, su baskını, yer kayması ve deprem gibi afete uğrayan işverenlerin, bu durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alacakları yazı ile belgeleyerek afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgisine göre Sigortalı Tescil Ve Hizmet Daire Başkanlığına, işyerinin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne, sosyal güvenlik merkezlerine yazılı talepte bulunmaları halinde, bu kişilerin prim ödeme aczine düştüklerinin Kurumca yapılacak inceleme neticesinde tespit edilmesi kaydıyla, afetin meydana geldiği tarihte verilmesi gereken aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgeleri, afetin meydana geldiği ayı takip eden üç ay içinde Kuruma verildiği takdirde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilecektir.

Örnek 1- 17/11/2008 tarihinde yangın felaketine uğrayan Kamu İdaresi, 17/2/2009 tarihine kadar Sigortalı Tescil Ve Hizmet Daire Başkanlığına yangın felaketinden etkilendiğine dair ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alacağı belge ile müracaat etmesi üzerine, söz konusu işverenin ödeme aczine düşmüş olduğunun tespiti halinde, afetin meydana geldiği tarihte Kuruma verilmesi gereken aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesine 2008 yılı Ekim ayına ait olacağından (Maaşın ödendiği dönemin 15.10.2008-14.11.2008 tarihleri arası olması halinde), 2008/Ekim ayına ilişkin aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesi, 24/2/2009 tarihine kadar Kuruma verildiği takdirde yasal süresi içinde verilmiş sayılacaktır.

Örnek 2- 1 nolu örnekteki yangın felaketinin 27/12/2008 tarihinde gerçekleşmiş olduğu varsayıldığında ise, felakete uğranılan ayda verilmesi gereken aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesinin verilme süresi, yangın felaketine uğranılan tarihten önce sona ermiş olduğundan (30.11.2008 tarihi hafta sonu olduğundan son günü 01/12/2008 tarihidir), 2008/Ekim ayına ilişkin aylık fiili hizmet süresi zammı prim belgesinin verilme süresi ertelenmeyecektir.

Kurum; genel hayatı etkilediğine karar verilen afetler dolayısıyla Kanununun 91 inci maddesinin üçüncü fıkrasının uygulaması bakımından prim ödeme sürelerini, vadelerinin bitim tarihinden itibaren uzatmaya yetkilidir. Bu yetkiyi; bölge, il, ilçe, mahal ve afetten zarar görenler ile afetten zarar görme derecesi veya prim türleri itibarıyla farklı süreler tespit etmek suretiyle de kullanabilir.

Prim borcunun ertelendiği sürede zamanaşımı işlemez, ertelenen kısmına gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz.

4.2.4 Prim belgelerinin mücbir sebeplerle gönderilememesi ve primlerin süresi içinde ödenememesi

Aylık/Yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgesini “e-Sigorta” ortamında göndermekle zorunlu tutulan işveren, Kurumun bilgi işlem sistemlerinin aşağıdaki belirtilen nedenlerle hizmet dışı kalması sonucu prim belgelerini öngörülen sürenin son gününde Kuruma internet ortamında göndermemesi ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememesi halinde, sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci işgününün sonuna kadar belge veya bilgiyi göndermeleri ve muhteviyatı primleri de aynı sürede Kuruma ödemeleri halinde, bu yükümlülüklerini Kanunda öngörülen sürede yerine getirmiş oldukları kabul edilecektir.

Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğü yetkililerince imzalanacak bir tutanak ile tevsik edilmesi kaydıyla;

- a) Kurum bilgisayar sisteminde, e-Sigorta uygulamasının çalışmasını engelleyecek şekilde;
- 1) Donanımsal ve yazılımsal arızalar,
 - 2) Elektrik ve iletişim alt yapısında meydana gelen arızalar,
 - 3) Yangın, yıldırım, infilak ve benzeri olaylar sonucu meydana gelen ve işlem yapmayı engelleyici durumlar,
 - 4) Sel veya su baskını, fırtına, yer kayması, deprem gibi tabii afetler ile grev, lokavt, sabotaj, terör saldırıları,
- b) Kurumun hizmet satın aldığı internet servis sağlayıcılarında meydana gelen arızalar,
- c) (a) ve (b) dışında Kurumca belirlenecek benzeri durumlar,
- aylık/yıllık fiili hizmet süresi zammı prim belgelerinin Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kurumca alınmasını engelleyici sebep olarak kabul edilir.

4.2.5 Prim ödeme yükümlülükleri

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan, Kanununun 40 ıncı maddesi kapsamında çalışması bulunanların, fiili hizmet süresi zammı belge ve primlerinin gönderilmesinden kamu idareleri sorumludur.

Talim, manevra, seferberlik ve harp için rütbe ile silah altına alınan 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalıların fiili hizmet süresi zammı primleri, rütbeleri ile görevlendirildikleri kamu idaresince Kuruma ödenecektir.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının süresi içinde ödenmemesi halinde, kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmuşlardır.

Dolayısıyla, fiili hizmet süresi zammı primlerinin haklı bir sebebi olmaksızın ödenmemesi halinde, işveren ile birlikte kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin ise şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri aleyhine icra takibine geçilecektir.

5. FİİLİ HİZMET SÜRESİ ZAMMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

5510 sayılı Kanununun 40 ıncı maddesinde belirtilen işyeri ve işlerde Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında 2008 yılı Ekim ayı başından itibaren çalışarak söz konusu işlerin risklerine maruz kalan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için;

1) 60 gün fiili hizmet süresi zammı eklenecek olan sigortalılar ;

-Kurşun ve arsenik işlerinde çalışanlardan, kurşun üretilen galenit, serüzit, anglezit gibi cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı, kurşunlu madenlerden yahut içinde kurşun bulunan kül, maden köpüğü, kurşun fırın kurumu, üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe, antimuan, kalay, bronz ve benzeri maddelerle yapılan kurşun alaşımı işinde,

-Su altında veya su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerde çalışanlardan; su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 20-35 metreye kadar derinlik veya 2-3,5 kg/cm² basınçta yapılan işlerde,

-Yangın söndürme işlerinde,

-Cam fabrika ve atölyelerinde, çimento fabrikalarında, kok fabrikalarıyla termik santrallerinde, alüminyum fabrikalarında ve döküm fabrikalarında Genelgenin 2 inci bölümünde sayılan işlerde,

çalışan sigortalıdır.

2) 90 gün fiili hizmet süresi zammı eklenecek olan sigortalılar ;

Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve polis mesleğinde, Milli İstihbarat Teşkilatında,

Kurşun ve arsenik işlerinde çalışanlardan; kurşun izabe fırınlarının teksif odalarında biriken kuru tozları kaldırma işlerinde,

- Su altında veya su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerde çalışanlardan su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 35-40 metre (40 hariç) derinlik veya 3,5-4 (3,5 hariç) kg/cm² basınçta yapılan işlerde,

Doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde,

Cıva üretimi işleri sanayi, demir ve çelik fabrikaları, asit üretimi yapan fabrika ve atölyelerde Genelgenin 2. Bölümünde sayılan işlerde,

çalışan sigortalıdır.

3) 180 gün fiili hizmet süresi zammı eklenecek olan sigortalılar ise yer altı işlerinde çalışanlardan Genelgenin 2. Bölümünde sayılan işlerde çalışanlardır.

360 günden eksik sürelerle ait fiili hizmet süresi zammı ise 360 gün için eklenen fiili hizmet süresi zammı ile orantılı olarak belirlenecektir.

Sigortalının hizmetlerinin bildirilmesi veya emeklilik işlemlerinin sonuçlandırılması esnasında fiili hizmet süresi zammının kusurahtlı çıkması halinde bir defaya mahsus olmak üzere kusurahtlı günler tama iblağ edilecektir.

Fiili hizmet süresi zammı kapsamında aynı anda birden fazlasına tabi çalışan sigortalılara en yükseğine göre fiili hizmet süresi zammı verilecektir.

Sigortalıların farklı fiili hizmet süresi zammına tabi işyerlerinde çalışması halinde, toplam prim ödeme gün sayısına ilave edilecek süre her çalışma için ayrı ayrı belirlenecektir.

Örnek 1: Cam fabrikası işyerinde 1500 gün, demir çelik fabrikasında 1400 gün, maden ocağında 1300 gün çalışması bulunan sigortalı (A)'nın;

- Cam fabrikasında FHZ Süresi = $1500 \times 60/360 = 250$ gün
- Demir çelik fabrikası FHZ Süresi = $1400 \times 90/360 = 350$ gün
- Maden ocaklarında FHZ Süresi = $1300 \times 180/360 = 650$ gün

Toplam FHZ Süresi : $250+350+650 = 1250$ gün

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulamasında, yukarıdaki şekilde hesaplanan fiili hizmet süresi zammı, kurşun ve arsenik işleri, cam fabrika ve atölyeleri, cıva üretimi işleri sanayi, çimento fabrikaları, kok fabrikalarıyla termik santraller, alüminyum fabrikaları, demir ve çelik fabrikaları, döküm fabrikaları, asit üretimi yapan fabrika ve atölyeler, radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işler, su altında veya su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işler ve itfaiye veya yangın söndürme işleri/işyerlerinde çalışan sigortalılar için beş yılı, Türk Silahlı Kuvvetlerinde ve emniyet ve polis mesleğinde, Milli İstihbarat Teşkilatında çalışan sigortalılar için ise sekiz yılı geçmemek üzere prim ödeme gün sayısına eklenecektir.

Yer altı işlerinin maden ocakları (elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde en az 1800 gün çalışan sigortalıların, prim ödeme gün sayısına ilave edilecek gün sayısında süre sınırı bulunmamaktadır.

2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanunun mülga 32 nci maddesi kapsamındaki fiili hizmet süresi zammı, 2008 yılı Ekim ayı başından sonraki fiili hizmet süresi zammı sigortalılık sürelerine eklenir. Ancak, önceki süresi Kanunun 40 ıncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen süre sınırlamasından fazla ise önceki süreleri değerlendirilir, sonraki süreler ise değerlendirilmez.

Örnek 2: Sigortalının 5434 sayılı Kanunun mülga 32 nci maddesine göre fiili hizmet süresi zammı 2 yıl, 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesine göre fiili hizmet süresi zammı 2 yıl ise, fiili hizmet süresi zammından yararlanacağı azami süre 4 yıl olacaktır.

Örnek 3: Radyoionizan maddelerle çalışan sigortalının 5434 sayılı Kanunun mülga 32 nci maddesine göre fiili hizmet süresi zammı 7 yıl, 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesine göre fiili hizmet süresi zammı 1 yıl ise, fiili hizmet süresi zammından yararlanacağı azami süre 7 yıl olacaktır.

Prim ödeme gün sayısına eklenen fiili hizmet süresi zammının yarısı ölüm ve maluliyet halleri hariç üç yılı geçmemek üzere 5510 sayılı Kanunda yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen emeklilik yaş hadlerinden de indirilecektir. Yaş haddi indiriminden yararlanabilmek için yer altı

işlerinin maden ocakları (elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışan sigortalıların en az 1800 gün, diğer sigortalıların ise fiili hizmet süresi zammı kapsamında söz konusu işyeri ve işlerde en az 3600 gün çalışmaları gerekmektedir.

Ancak, yer altı işlerinin maden ocakları (elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde en az 1800 gün çalışan sigortalılar için yaş haddi indiriminde süre sınırı uygulanmayacaktır

Fiili hizmet süresi zammına tabi olarak farklı işyerinde çalışan sigortalının emeklilik yaş haddinden indirim yapılması için gerekli olan 3600 günü belirlenirken tüm işyerlerinde geçen hizmetleri ayrı ayrı dikkate alınacaktır. Ancak, 3600 günün hesabında dikkate alınan maden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde geçen çalışmalarının 1800 günden az olması halinde diğer çalışmaları için yaştan indirim yapılacak süre hesaplanırken bu çalışmalardan dolayı indirim yapılacak süre hesaplanmayacaktır.

Örnek 4: Çimento fabrikası işyerinde 1600 gün, alüminyum fabrikası işyerinde 900 gün, maden ocağında ise 1100 gün çalışması bulunan sigortalı (A)'nın, yaş haddinden indirim yapılmasında aranan 3600 prim gün sayısının tespitinde fiili hizmet süresi zammı kapsamında tüm işyerlerinde geçen hizmet süreleri (1600+900+1100 = 3600 gün) toplamı dikkate alınacak, ancak, çimento ve alüminyum fabrikalarında geçen çalışmalar için yaş indirimine esas fiili hizmet süresi zammı hesaplanırken, maden işyerindeki çalışmalar 1800 gün olmadığından bu süreler göre yaş indirimine esas fiili hizmet süresi zammı hesaplanmayacaktır.

2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanunun mülga 32 nci maddesine göre fiili hizmet süresi zammına müstehak görevlerde çalışanların bu görevlerde geçirdikleri süreler, 2008 yılı Ekim ayı başından sonra da 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesi kapsamına tabi işlerde çalışmaları durumunda sigortalıların yaş haddi indiriminden faydalanabilmeleri için aranan 3600 günün doldurulmasında dikkate alınacaktır.

2008 yılı Ekim ayı başına kadar mülga 506 sayılı Kanuna tabi itibari hizmet süreleri ve 5434 sayılı Kanuna tabi fiili hizmet süresi zammı ile ilgili kanun hükümlerine göre değerlendirilecektir. Ancak, daha önce 506 sayılı Kanunun mülga ek 5 inci maddesinde sayılan itibari hizmet süresi ve 5434 sayılı kanun mülga 32. maddesinde sayılan fiili hizmet süresi zammı kapsamında yer alıp, 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde fiili hizmet süresi zammı kapsamında sayılmayan işlerde 2008 yılı Ekim ayı başından önce geçen çalışma sürelerinin değerlendirilmesinde 3600 gün prim ödeme şartı aranmayacaktır.

6. 2008 YILI EKİM AYI BAŞINDAN ÖNCE MADEN İŞYERLERİNDE ÇALIŞMAYA BAŞLAYAN SİGORTALILAR

5510 sayılı Kanunun geçici 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası kapsamında, 2008 yılı Ekim ayı başından önce maden işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerinde çalışan ve daha sonra da bu işlerde çalışmaya devam eden sigortalıların bu işlerdeki çalışmasının en az 1800 gün olması halinde bu çalışmalarının dörtte biri toplam prim ödeme gün sayılarına ilave edilecek ancak, ilave edilen süre kadar ayrıca yaştan indirim yapılmayacaktır.

Bu sigortalılar için söz konusu geçici 9 uncu maddenin beşinci fıkrası gereğince, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının prime esas kazancının % 23'ü olup, bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 14'ü de işveren hissesidir.

Bilgi edinilmesini ve Genelge gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Fatih ACAR
Kurum Başkanı V.

EKLER :

EK 1 - Aylık Fiili Hizmet Süresi Zammı Prim Belgesi

EK 2 - Yıllık Fiili Hizmet Süresi Zammı Prim Belgesi

DAĞITIM :

Gereği :

Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi :

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

AYLIK FİİLİ HİZMET SÜRESİ ZAMMI
PRİM BELGESİ5510 Sayılı Kanunun Yürürlüğe girdiği tarihten sonra
4.maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında ilk
defa sigortalı olacaklar için

(1) İŞYERİ SİCİL NUMARASI

SAYMANLIK VE KURUM NUMARASI

İL
KODUİLÇE
KODUÜNİTE KODU
ESKİ YENİ

(2) BELGENİN

Ait Olduğu	YIL	
	AY	
Mahiyeti	Asıl ☐	Ek ☐ İptal ☐
Belge Türü		
Toplam Sayfa Sayısı (Bu sayfa dahil)		
Sayfa No		

(3) İŞVERENİN ADI

(4) İŞYERİNİN ADRESİ

(5) BAĞLI OLDUĞU SAYMANLIK

.....	Bulvar:..... Cadde:.....	Adı
.....	Sokak:..... Dış kapı No:..... İç Kapı No:.....
.....	Mahalle/Köy:.....
.....	Posta Kodu:.....
.....	İlçe:..... İl:.....	İlçe:..... İl:.....

(6) TÜM SAYFALARA AİT TOPLAM SİGORTALI BİLGİLERİ

Toplam Sigortalı Sayısı		Tahakkuk Genel Toplamı		Ay İçinde Göreve Girenler		Ay İçinde Görevden Ayrılanlar	
-------------------------	--	------------------------	--	---------------------------	--	-------------------------------	--

(7) AY İÇERİSİNDE ÇALIŞTIRILAN SİGORTALILARIN

Sıra No	TC NO	Emekli Sicil No	Adı Soyadı	Ünvanı	Fiili Hizmet Süresi Zammı Kodu	Derece	Kademe	Ek Gösterge	Prime Esas Kazanç Toplamı	Prim Ödeme Gün Sayısı	FHZ Gün Sayısı	Fiili Hizmet Süresi Zammı Prim Tutarı
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

BU SAYFADAKİ SİGORTALI SAYISI TOPLAMI

BU SAYFADAKİ PRİM TOPLAMI

(8) İşyeri Onayı

.....Sayfadan ibaret bu belgede yazılı bilgilerin işyeri kayıtlarına uygun olduğunu ve Prime Esas Kazançlarının mevzuata uygun olarak tespit edildiğini beyan ve kabul ederiz	
İşveren	Tahakkuk ve Tediye İle İlgili Kamu Görevlisi
İşveren veya Vekilinin Adı-Soyadı ve İmzası,Mühür veya Kaşesi	Adı-Soyadı ve İmzası,Mühür veya Kaşesi

(9) Saymanlık Onayı

Adı-Soyadı İmza,Mühür veya Kaşesi

(10) Kuruma Verildiği

Tarih/...../.....

(11) Kurum Ünitesi

5510 Sayılı Kanununun 40. ve 86. Maddeleri gereğince İşveren tarafından düzenlenip/...../..... Tarihinde Kurumumuza verilmiştir. Ünitenin Kaşesi ve İlgili Memurun Parafı
--